

Sînge și cutremurare

VIORICA BUICĂ

„Violența din afara mea îmi permite sau mă obligă să mă ocup de cea din mine” – aceasta este declarația prin care tînăra artistă Delia Popa își prezintă expoziția deschisă săptămîna trecută la Galeria Universității de Artă din București. Parte a unui proiect intitulat **Teritoriul fricii**, expoziția își propune să abordeze într-un mod provocator problema sacrificiului și a agresiunii exterioare, vizualizate prin prisma unei gîndiri existențialiste.

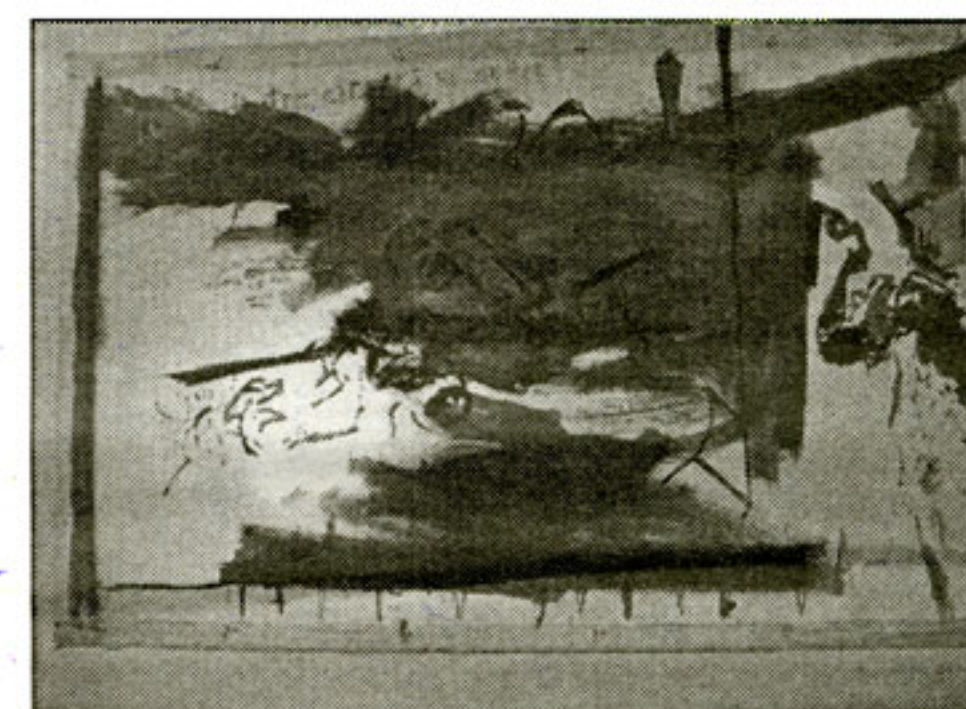
În spațiul generos al Galeriei, Delia Popa re-crează cu o acuitate adeseori șocantă premisele disperării, o disperare concepută ca imposibilitate a individului de a se găsi pe

sine însuși, ca imagine a finitudinii umane. Frica, sentiment-cheie în filozofia existențialistă a lui Søren Kierkegaard, din care tînăra artistă citează ori de cîte ori are ocazia, este catalizatorul care activează toate construcțiile vizuale. Frica este materia din care se nasc cele două pseudocărți, se însinuează în cele trei lucrări de mari dimensiuni și este generată de filmul proiectat, ce prezintă un sacrificiu animal în timp real.

Pictura Deliei Popa este animată de conflicte, de spirite arhaice care îi conferă o forță deosebită. Ea rămîne, însă, supusă ideii de anxietate, de angoasă – dovadă și registrul cromatic restrîns: roșu, negru, alb. Lucrările

de mari dimensiuni rețin imediat atenția vizitatorului prin încărcătura emoțională sugerată de un roșu greu, noroios, ale cărui valențe agresive sînt potențate de tușele suprapuse într-un zbucium al gestului creator. Agresiunea vizuală nu se oprește aici: la vernisaj, tînăra autoare a aruncat pe lucrările înconjurare de folii largi de plastic vopsea roșie, astfel încît acestea par în expoziție simulacrul unui sacrificiu. Mai mult, efectul hipnotic al filmului îl poate determina pe privitor să descopere în aceste reprezentări o dialectică „sîngeroasă”: pe de o parte, există „sîngele” impur, aproape negru, iar pe de altă parte, picături ale unui „sînge” proaspăt, imaculat (simbolizat de roșul aprins) activează din nou ideea sacrificiului. Această dialectică surprinde metaforic, cu o originalitate formală demnă de semnalat, ideea că existența nu reprezintă decît asumarea tuturor paradoxurilor care definesc conștiința individului. Liber și responsabil, omul se zbate între alegerile pe care le face, cum proclamă sintagma ironică inserată într-una dintre lucrări: „lupta dintre cîrniță și suflet”.

Punctele de forță ale expoziției sînt cele două „cărți de artist” așezate pe postamente din lemn, astfel încît să poată fi răsfoite cu ușurință. Amplasarea lor poate face o trimiteră subtilă la spațiul religios și la implicațiile acestuia în spațiul angoasei, cu atît mai mult cu cît una dintre „cărți” are ca simbol central figura lui Avraam. Ceea ce surprinde este capacitatea Deliei Popa de a transpune sentimente și idei în imagini fascinante. Filele „cărților” sale reunesc pînze îmbibate în culoare (același roșu crud, adeseori atenuat prin intruziuni de alb sau gri), cu inserarea unor citate lungi din **Biblie** sau din operele lui Kierkegaard, fotografii ale unor animale sacrificate sau ale unor decoruri dezolante, desene spectrale, de o finețe onirică, toate legate prin frămîntarea ce răzbate din fiecare linie sau tușă. Tînăra creatoare crede în puterea magică a cuvîntului, iar prezența acestuia în imagine este fie pregnantă, cu un sens aproape profetic („Din pîr, din carne, din oase, din sînge”), fie stilizată, alcătuiind

un fundal halucinant, de nedescifrat uneori (fragmente din jurnalul lui Kierkegaard). Liniile sînt frînte, ascuțite, iar dacă în „cartea” dedicată lui Avraam apare des simbolul cuțitului, în cea dedicată fricii omul este figurat ca un cuțit, într-un pur spirit jaspersian. O materie vîscoasă, păstoasă, încadrată în conturul vag al urmei unui picior, redă angoasa, coșmarurile, remușcările, tot ceea ce individul n-a reușit să transforme în proprie substanță vitală.

Delia Popa se dovedește un tînăr artist cu o forță creatoare deosebită și cu o imaginație speculativă ce poate fi pusă în slujba unor idei bine conturate. Așteptăm cea de-a doua parte a proiectului **Teritoriul fricii**.

